

กระทู้ถามที่ ๒๕๘ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอให้ทบทวนคำตอบกระทู้ถามที่ ๐๒๗ ร. ในประเด็นการพิสูจน์สอบสวนสิทธิที่ดินทำกินของราษฎร
หมู่ที่ ๔ บ้านเตรียม อ่าวเคย ตำบลกระ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิจิตร

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ดังต่อไปนี้

ตามที่ข้าพเจ้าได้ตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง ขอให้ทำการพิสูจน์สอบสวนสิทธิการครอบครองที่ดินทำกินกันแนวเขต และยกเลิกเขตอุทยาน
แห่งชาติแหลมสนเฉพาะที่ประกาศทับที่ดินทำกินชาวบ้าน ทั้งที่มีเอกสารสิทธิ และไม่มีเอกสารสิทธิ
โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศกรมแผนที่ทหาร ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ร่วมเป็นหลักฐานในการพิสูจน์สิทธิ
ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๒ และกระทู้ถามดังกล่าวได้มีการตอบในราชกิจจานุเบกษา
เป็นกระทู้ถามที่ ๐๒๗ ร. ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ จากนั้นได้มีการตั้งกระทู้ถาม
ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ขอให้ทบทวนคำตอบ
กระทู้ถามที่ ๐๒๗ ร. ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓
และกระทู้ถามดังกล่าวได้มีการตอบในราชกิจจานุเบกษาเป็นกระทู้ถามที่ ๑๕๘ ร. ลงวันที่
๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ นั้น ต่อมากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มอบหมาย
ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตรวจสอบและชี้แจงข้อเท็จจริง
โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีหนังสือชี้แจงความว่า “การประกาศ
เขตอุทยานแห่งชาติแหลมสนที่มีแนวเขตครอบคลุมทับที่ดินที่ราษฎรมีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์
หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายในเขตพื้นที่ที่มีพระราชกฤษฎีกา
กำหนดเขตอุทยานแห่งชาติครอบคลุมพื้นที่บริเวณดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ
ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ราษฎรสามารถกระทำการใด ๆ
ในพื้นที่ได้ ไม่อยู่ในบังคับพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ การขอรังวัดออกเป็นเอกสาร
แสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตน (โฉนดที่ดิน) สามารถยื่นคำร้องต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดที่ตั้งของที่ดินนั้น
ตามหลักเกณฑ์ ระเบียบ และแนวทางที่ราชการกำหนด ซึ่งมีกฎกระทรวง (มหาดไทย) ฉบับที่ ๔๓

เป็นแนวทางปฏิบัติไว้แล้ว โดยในเรื่องนี้อาจประสานกับสำนักงานที่ดินจังหวัดในการดำเนินการ ไม่จำเป็นต้องเพิกถอนแนวเขตอุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด” ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าคำชี้แจงดังกล่าว อาจมีปัญหาในภายหลัง เนื่องจากมิได้อ้างบทบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ อาทิ มาตรา ๕๘ ที่ระบุว่า บรรดาอุทยานแห่งชาติที่ได้ประกาศกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๖๒ ระบุว่า บรรดาระเบียบ หรือประกาศใด ๆ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และใช้บังคับ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การออกระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดังนั้น การใช้กฎกระทรวง (มหาดไทย) ฉบับที่ ๔๓ มาเป็นแนวทางการปฏิบัติ ตามที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ชี้แจงนั้น จึงไม่อาจทำได้ตามกฎหมาย เนื่องจากกฎกระทรวงเป็นกฎหมายที่มีระดับศักดิ์ต่ำกว่าพระราชบัญญัติ และขัดกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติที่บัญญัติว่า การขยายหรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา และในกรณีที่เป็นกรขยายหรือการเพิกถอน อุทยานแห่งชาติบางส่วนให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจัดทำด้วยระบบภูมิสารสนเทศ หรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย สำหรับประเด็นข้อร้องเรียน ของราษฎรหมู่ที่ ๔ บ้านเตรียม อ่าวเคย ตำบลคุระ อำเภอกุระบุรี จังหวัดพังงา ที่ร้องขอให้ ทางราชการทำการพิสูจน์สอบสวนสิทธิที่ดินทำกินของราษฎร โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศของ กรมแผนที่ทหาร ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ร่วมเป็นหลักฐานในการพิสูจน์สิทธิ เป็นการร้องขอให้ดำเนินการ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย มาตรา ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ หากผลการดำเนินงานตามมาตราดังกล่าวข้างต้นปรากฏผลการตรวจสอบพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัยหรือทำกินมาก่อน ราษฎรจึงร้องขอให้ดำเนินการด้วยความเป็นธรรมตามกฎหมาย มาตรา ๘ วรรคสาม ในการกำหนดให้พื้นที่บริเวณใดเป็นอุทยานแห่งชาติ การขยายอุทยานแห่งชาติ หรือการเพิกถอนอุทยานแห่งชาติไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม ของผู้มีส่วนได้เสียชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ ตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ อนึ่ง การดำเนินการ ตามกฎหมายมาตรา ๘ วรรคสาม นอกจากจะให้ความเป็นธรรมกับราษฎรในพื้นที่แล้ว ยังเป็น การทวงคืนพื้นที่หลุมฝังศพตามประเพณีโบราณของพี่น้องชาวไทยมุสลิมที่ถูกประกาศให้เป็นอุทยาน แห่งชาติแหลมสน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ จนถึงปัจจุบัน แม้เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ จะละเว้นไม่ทำการจับกุมผู้ที่เข้ามาขุดหลุมฝังศพตามประเพณีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณกาล เมื่อพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้แล้วเป็นโอกาสที่พี่น้องชาวไทยมุสลิม

จะได้ทวงคืนพื้นที่กูโบร์หรือสุสานฝังศพคืนจากอุทยานแห่งชาติให้เป็นที่เรียบร้อย จึงขอเรียนถามว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีนโยบายในการทบทวนพิสูจน์สอบสวนสิทธิที่ดินทำกินของราษฎร โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหาร ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ร่วมเป็นหลักฐานในการพิสูจน์สิทธิให้แก่ราษฎรหมู่ที่ ๔ บ้านเตรียม อ่าวเคย ตำบลคุระ อำเภอกุระบุรี จังหวัดพังงาหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๒๕๘ ร.

ของ นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร
เรื่อง ขอให้ทบทวนคำตอบกระทู้ถามที่ ๐๒๗ ร. ในประเด็นการพิสูจน์สอบสวนสิทธิที่ดินทำกิน
ของราษฎรหมู่ที่ ๔ บ้านเตรียม อ่าวเคย ตำบลคุระ อำเภอกุระบุรี จังหวัดพังงา

ข้าพเจ้า นายวรารุช ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้อง ดังนี้

คำถาม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีนโยบายในการทบทวนพิสูจน์สอบสวนสิทธิ
ที่ดินทำกินของราษฎร โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหาร ปี พ.ศ. ๒๕๑๙
ร่วมเป็นหลักฐานในการพิสูจน์สิทธิให้แก่ราษฎรหมู่ที่ ๔ บ้านเตรียม อ่าวเคย ตำบลคุระ
อำเภอกุระบุรี จังหวัดพังงา หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเรียน ดังนี้

๑. อุทยานแห่งชาติแหลมสนได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นอุทยานแห่งชาติ โดยมีผล
ใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๖ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญและมีค่า เช่น ป่าไม้
ของป่า สัตว์ป่า สัตว์ทะเลนานาชนิด ปะการัง กัลปังหาสภาพธรรมชาติบริเวณชายทะเลและเกาะต่าง ๆ
ที่สวยงาม นอกจากนี้ ยังเป็นที่อยู่อาศัยและวางไข่ของนกทะเลและเต่าทะเลหลายชนิด จึงเป็นพื้นที่
ที่กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพธรรมชาตินั้นให้คงอยู่
มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไปได้ โดยอาศัยอำนาจความนัยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทยาน
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งระบุว่า เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติ
เป็นที่น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม เพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์
ของประชาชน ก็ให้มีอำนาจกระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกา ซึ่งอุทยานแห่งชาติแหลมสน
ไม่ได้มีการขยายหรือการเพิกถอนเขตอุทยานแห่งชาติ ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๔ แต่อย่างใด

๒. พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
โดยมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ระบุว่า บรรดาอุทยานแห่งชาติ
ที่ได้ประกาศกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ
ตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น อุทยานแห่งชาติแหลมสนจึงเป็นอุทยานแห่งชาติโดยชอบด้วยกฎหมาย
ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. มาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ระบุว่า บรรดาระเบียบหรือประกาศใด ๆ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และใช้บังคับอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ บทบัญญัตินี้เป็นบทเฉพาะกาลเพื่อใช้เชื่อมต่อเมื่อมีการตรากฎหมายหรือเปลี่ยนแปลงกฎหมาย เพื่อให้การใช้กฎหมายต่อเนื่องกันระหว่างกฎหมายเก่ากับกฎหมายใหม่ โดยมาตรา ๖๒ เป็นการกำหนดให้ใช้ระเบียบหรือประกาศตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการออกระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งระเบียบหรือประกาศที่จะประกาศใช้ใหม่นั้น ไม่ใช่บทบัญญัติที่มีสาระสำคัญเป็นการเพิกถอนพื้นที่อุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด และไม่มีผลเป็นการกันที่ดินที่ประชาชนอ้างการครอบครองทำประโยชน์ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติแหลมสนเช่นเดียวกัน

๔. สำหรับราษฎรที่มีเอกสารหลักฐานการแจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) หรือได้มีใบจองใบเหี้ยบบ้าง トラจอง ที่ชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่ทางราชการกำหนดให้สงวนหรือหวงห้ามที่ดินนั้น ตามกฎหมาย มีความประสงค์ที่จะดำเนินการขออนุญาตยื่นขอแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน บริเวณพื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติ ย่อมสามารถที่จะกระทำได้ โดยนำเอกสารหลักฐานดังกล่าวไปแจ้งความประสงค์ต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดที่ตั้งของที่ดินนั้น เพื่อดำเนินการ ซึ่งจะมีความระมัดระวังหลายฝ่ายที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ร่วมกันออกไปตรวจพิสูจน์สิทธิในที่ดิน เพื่อดำเนินการพิสูจน์สิทธิว่าราษฎรได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อนวันที่ทางราชการกำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเขตที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ การดำเนินการตามกฎกระทรวงดังกล่าวจึงไม่ได้เป็นการขัดหรือแย้งกับมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากการที่ราษฎรได้ครอบครองและทำประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อนวันที่ราชการกำหนดที่ดินนั้นเป็นที่หวงห้ามดังกล่าว พื้นที่บริเวณดังกล่าวจึงไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

๕. การทบทวนพิสูจน์สิทธิที่ดินทำกินของราษฎรในการออกเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตน จะต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งหลักเกณฑ์ในการออกโฉนดที่ดินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดถึงกรณีผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับโดยไม่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินให้บุคคลดังกล่าว แจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ต่อนายอำเภอท้องที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ ถ้าไม่แจ้งการครอบครอง

ภายในระยะเวลากฎหมายกำหนด ให้ถือว่าบุคคลนั้นเจตนาสละสิทธิครอบครองที่ดิน เว้นแต่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะได้มีคำสั่งผ่อนผันให้เป็นการเฉพาะราย สำหรับผู้ที่เข้าครอบครองที่ดินของรัฐโดยพลการภายหลังวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ เป็นการกระทำที่เป็นความผิดอาญาตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงยอมไม่ก่อให้เกิดสิทธิใด ๆ แก่ผู้ครอบครองที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกโฉนดที่ดินตามมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ออกโดยกฎกระทรวง ซึ่งในข้อ ๑๖ แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดกรณีการออกโฉนดที่ดินเฉพาะราย ตามมาตรา ๕๙ และมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยให้ผู้มีสิทธิครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมายื่นคำขอและให้นำข้อ ๗ (๒) ข้อ ๑๐ (๒) และ (๓) ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือ หากปรากฏว่าที่ดินนั้นตั้งอยู่ในตำบลที่มีอุทยานแห่งชาติ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ยังไม่ได้ขีดเขตอุทยานแห่งชาติลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศหรือกรณีขีดเขตแล้ว แต่ที่ดินที่ขอลอกโฉนดที่ดินมีอาณาเขตติดต่อกับเกี่ยวหรืออยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันออกไปตรวจพิสูจน์ที่ดิน และเมื่อคณะกรรมการดังกล่าวทำการตรวจพิสูจน์เสร็จแล้ว ให้เสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดว่าสมควรออกโฉนดที่ดินให้ได้หรือไม่ เพียงใด และเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณาผลการตรวจพิสูจน์ที่ดินของคณะกรรมการแล้ว ปรากฏว่าที่ดินนั้นอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ แต่ผู้ขอได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อนวันที่ทางราชการกำหนดให้ที่ดินนั้นเป็นอุทยานแห่งชาติ และไม่มีผู้คัดค้านภายในกำหนดเวลาที่ประกาศ ๓๐ วัน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้ได้

๖. การออกโฉนดที่ดินต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กล่าวมาข้างต้น กรณีพื้นที่ใดเป็นอุทยานแห่งชาติ แต่ปรากฏว่าบริเวณดังกล่าว มีที่ดินของประชาชนรวมอยู่บริเวณนั้นด้วย เมื่อมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้แล้วว่าพื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ตามมาตรา ๖ ต้องมิได้เป็นที่ดินที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือกฎหมายอื่นของบุคคลใด เว้นแต่เป็นที่ดินของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น การกำหนดพื้นที่ให้เป็นอุทยานแห่งชาติย่อมไม่อาจกำหนดในที่ดินที่ประชาชนมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินได้แต่อย่างใด ซึ่งหากเป็นกรณีพื้นที่ดังกล่าวมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นอุทยานแห่งชาติแล้วก็ตาม ที่ดินของประชาชนที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองดังกล่าว ย่อมไม่เป็นอุทยานแห่งชาติ

๗. สำหรับกรณีที่ราษฎรไม่มีเอกสารสิทธิทางที่ดินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่ภายใต้กรอบเวลาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ รัฐบาลได้มีแนวทางการช่วยเหลือราษฎรที่อยู่อาศัยทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติ ที่ไม่มีที่อยู่อาศัยหรือที่ทำกินให้สามารถอยู่ได้ โดยจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ โดยมีได้สิทธิในที่ดินนั้น และผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี ภายใต้หลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในการอนุรักษ์ พื้นฟู ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ฯ ดังกล่าวข้างต้น ก็ให้สามารถอยู่อาศัยและทำกินได้ ตามบทบัญญัติมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขณะนี้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อยู่ระหว่างดำเนินการออกกฎหมายลำดับรอง ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อบังคับใช้ต่อไป